

R. RIMTUTIS

KUO ESAME

TURIME

ŽINOTI

LLLL

1

9

5

1

1003

153

* * * A N G A * * *

Parādyti ir išieisti šį leidinėlį paskatino ta mintis, kad teko nugirsti, jog ne visi kovotojai turi pilną sąvoką, kas yra partizanai, kam reikalinga organizacija ir t.t.

Čia patiekiau keletą kuklių minčių nusiakančių jau minėtas sąvokas.

Būtų daugiau negu gėda, jei Laisveje kas nors paklaustų būvusį kovotoją - partizaną, kodėl tu vadinaisi "partizanu" o ne banditu?, o šis nemokėtų paaiškinti, net septyniolika metų išbuves partizanų eilėse.

Tuo pačiu čia trumpai suminejam kokius nuostolius ir naudą davė mūsų vedama kova, kur irgi kiekvienas kovotojas turi įsisąmoninti.

Deja rasis dar tokių kurie skaltydami šiomis mintimis pasinėdęs, laikysiu, kad šis leidinėlis savo tikslą atsiekė.

Už nurodytus slėmė leidinėly trukamus būsimą dėkingas.

O vis tikslai kuos esame, turime žinoti!

Autorius

Dainava, 1951 m. vasario mėn. 13 d.

P a r t i z a n a i

Priešo užnugaryje arba priešo užimtoje teritorijoje prieš priešą veikiantieji ginkluoti asmenys - vadinasi p a r t i z a n a i s - slapta veikiančiais asmenimis.

Kaip gyventojų tarpe rasime įvairių įvairiausių asmenų, taip ir partizanų tarpe jų rasis iki valiai. Įvairumą sudaro tas, kad čia asmenys yra įvairių profesijų, įvairaus amžiaus, nuomonų, būdo ypatybių, susirėnka be jokio paruošimo šiam darbu, bent dabartines sąlygose.

Gal, išskyrus vieną kitą, dauguma stoja į partizanų eiles nerasdami kitos išeities, ypatingai šiuo momentu, kada karas nevyksta, bet okupantas pavergęs mūsų tautą, smarkiai terorizuoja gyventojus naudodamas žiauriausias represijos priemones. Tad apsieugejimui nuo teroro - vyrai pajėgdami naudoti ginklą organizuojasi į partizanų eiles, kad nors kiek galėtų okupantui kerstyti su ginklu.

Žinoma ir dabartines sąlygose rasitės asmenų ir idealistų, tačiau tokių žmonių yra labai mažai, bent man žinomame rajone.

Radosi ir tokie asmenų, kurie čia mate lengvą pragyvenimo šaltinį: rasitės ar net pralosis. Tie žinoma skaudžiai apsiriko.

Is jaunesnio amžiaus vyrų buvo tokių, kuriuos žavėjo toks gyvenimas, ginklas, nes jie pilnumoje neišsivaizdavo tikro partizano gyvenimo. Manė, kad ginklas rankoje, tai būsiu "gailunas", visi prieš mane "drebes"!

Nepasitaptis, kad radosi ir tokių, palyginamai mažai kad tikejosi per trumpą laiką likti "didvyriu", "nusipelnusiu" asmeniu Tėvynei, nes pradžiojeėjo gandas paskui gandas, kad Rusija greit bus sumušta - anglams, amerikiečiams pradėjus karą prieš ją.

Visi tie kurie galvojo rasią džiaugsmą ir laimę partizanų tarpe, skaudžiai apsilvyę susidūrė čia su kietu ir sunkiu gyvenimu, kur kiekvieną minutę gyvybę reikėjo statyti į pavojų.

Kaip šiandien matome, vietoj okupanto užsibuvimo mūsų Tėvyneje pusmečio - pradėjome jau septintus metus, kieta ir sunkaus gyvenimo, suriesto su pavojumi gyvybei.

Ką gi daryti tie, kurie tikėjosi greitu laisvės atkeliavimu, o jos numatyta laiką nusulaukę?

Gerai žinome patarę, - tai žvirblis jaučiasi vyru, kai neužmato vanago... Taip buvo ir su tais lengvaminciais, kurie nesulaukę numatyta laiką Laisvės, pradėjo svyruoti ir zvaigytis į sonus: kaip čia suradus kitą išeitį, kaip čia išsilaikus iš šios bėdos, kurios tikslas ir klinus, bet sunkus, ligas, reikalaujantis fizinių ir proto jėgų sukauptimo, visada suristas su pavojumi, taip jaunai, gyvybei.

Kelių radosi. Karui pasibaigus su Vokietija, bolshevikai metė į Lietuvą kelis puikus gerai išdresiruotą čekistų ir pradėjo: kratas, suėmimus, sąduymus, trobesių deginimus, žodžių, naudojo tokias žiaurumo priemones, kokias tik numatė busią tinkamiausia panaudoti Lietuvos tautos atsparumui palauzti.

Taip čekistai padarė apie mėnesį laiko, nieko ypatingo nelaimę, neskaitant kelių pavienių atsitikimų, numatė kad tokiu būdu nepavyks su lietuviais susidoroti, emesi apgaules būdo.

1943 m. antroje pusėje paskeiėve legalizacija - * kalčių dovanojimų *. Ne vienas budamas silpnėses valios asmuo su džiaugsmu tuo * kalčių atleidimu * pasinaudojo - pradėjo legalizuotis.

Kiek ta legalizacija - savęs nuzeminimas prieš priešą, padėjo, gerai žinome. Gal, rasis vienas kitas, kuris dar gyvena Lietuvoje, bet dauguma pabuvoję *laisvi* keletą mėnesių, vėl buvo suimti, apkaltinti,

nuteisti ir istremti ! T. Rusijos priverčiamųjų darbų stovyklos, nes bolshevikai apkaltinimui medžiagos visada suranda, o "kalčių atleidimą" palaikoma kad girdi, tu, ne visus "griekus" pasakei.

Taigi tie "herojai", kurie soko sen, soko ten, laimes pragledrulių skatinami, labai skaudžiai nusivyle ir šiandien, gal, nevienas iš jų apgailėtauja - tačiau jau po laiko.

Kaip gyvenimo patirtis rodo, laimi tas, kas savo darbą pradeda gerai apgalvojęs, panagrinęjęs su tuo susijusias visas galimybes ir radęs kad tai bus tinkamiausia - imasi jo su lietuvišku saimumu ir atkaklumu. Patarle sako, - juokias tas, kas juokias paskutinis.

Tokia būdu, per šeseris kovos metus, mūsų elies skaudžiai isretejo. Karstuočiai legalizavosi. Savanaudžiai nuejo net okupantui tarnauti, atkreipdami broizadiską ginklą prieš mus, prieš visą lietuvių tautą, pasirinkę slykštų vardą **I S U A V I K - A A Ė !** Daugei! priglaude gimtoji zemele ...

Likome tie, kurie, kaip mūsų organizacijos priešai sako: - nesigaliedami jėgų nei gyvybes. - tiesiame žaibiškos kovos su priešu, vykdydami žuvusiųjų kovos brolių paliktąjį testamentą: - **Laimė t arba ž a t i !**

Kas yra organizacija ?

Asmenų grupė siekianti vienokio ar kitokio tikslo, turinti savo išdirbtus nuostatus-statutą, (kurio prisilaikydama vykdo savo siekimus) savo vadus - vadinasi **O r g a n i z a c i j a**.

Kaip nuo plytų kokybės priklauso namo patvarumas, taip nuo asmenų - organizacija.

Kiekvienas narys, kur jis bebūtų, ką bedirbtų,

turi atsiminti, kad jis yra organizuotas, organizacijos narys. Jis turi jausti atsakomybę savo organizacijai, kad jos prestižą išlaikyti reikiamoje aukštumoje - orume.

Mūsų organizacija ir mes partizanai turime labai didelę paskirtį, nes stovime Tėvynės atstatymo kelyje, esame savosios žemės ir turtų tikrieji šeimininkai - valdytojai, ir savo paskirtį išplaukiančią iš bendrojo kovų tikslo ir sąžinės - privalome sventai vykdyti.

Mūsų organizacijai, o ypačingai mums individualiai kiekvienam jos nariui, krinta didelė atsakomybė už vedamos kovos teisetumą. Skaitomes Laisvės kovotojai, tad ir privalome būti verti to garbingo vadro. Mes šiandien esame viskas - kas dar liko mūsų Tėvynėje laisva, okupantai neįkandama. Esame teisėjai, kaltintojai, liudininkai, nuosprendžių priėmėjai ir jų vykdytojai, klastos ir apgaulės atskleidėjai ir kt., tad kiekvienas ir nesame didelę atsakomybę prieš savo tautą, už savo darbų ir veiksmų teisetumą. O, kad nenukryptume į klastatimus, nesivadovautume kersto ar asmeninių sąskaitų suvedinėjimais, priedangoj vedamos kovos dėl Laisvės, nepasisautę mums bioga mintis: ką noriu tą darau! ginklas mano rankoje, šių nesuvaldymų išvengimui ir turime organizaciją, jos vadovybę. Kuri konsultuojamosi su smulkesniais daliniais nustato vedamai kovai gaires, kontroliuoja mūsų darbus.

Gyvename, pasaulio istorijai, dar nežinomus persekiojimus. Priesas agentams, savo pareigūnams, lyg aukso ieskotojams, negali nei pinigų, nei melagiris propagandos smelžiančios mus, mūsų kaiboje. Netrukstamais nesvankiančiais kelksmazodžiais,

mūsų vedamos kovos darbe. Visur turi savo slėpukų išparsiavusių lietuvių tarpe - dirbančių už ju-
dosišką darbą. Todėl mes, ant tiek turime būti bud-
rus, ant tiek apdairus, kad kiekvieną savo sumany-
mą vykdydami turime pramatyti ir jo pasekas, kad
vėliau priešas negalėtų mums pakenkti. Jis ir tu-
ri pasireikšti individualiai kiekvieno kovotojo s
sugebejimais - kurių kiti negali nustatyti. Viską
vykdome sulyg esama aplinkybių. Siame atvejuje
ir neturime laukti nurodymų iš Vadovybės, o vado-
vaudamiesi savo protu ir sąžine elgiamės taip,
kaip pramatome bus tinkamiausia. Būtų naivu lau-
ti kokio nors įsakymo bei nurodymų iš Vadovybės,
kaip pasielgti, tuo ar kita atveju, kai jie ateis,
ta proga bus praėjusi - priešas dingęs. Tad par-
tizanas - iš dalies yra savarankus asmuo savo
veiksmuose, su kai kuriomis išimtimis. Ir žinoma,
esant tokioms sąlygoms, Vadovybė yra bejege pil-
numoje duoti nurodymus ir sukontroliuoti indivi-
dualinį veikimą, nes ji yra lygiai tokioj pat pa-
dety, kokoj ir kiekvienas eilinis partizanas - ko-
votojas.

Išsilaikant iš to, už savo veiksmus kiekvienam ko-
votojui ir tenka pilna atsakomybė.

Todėl, gal, nevienam kitų mintis, kad jeigu par-
tizanas savarankus asmuo, tai kam dar reikalinga
pati organizacija ir jos Vadovybė?

Yra žinoma pagal tarptautinę teisę, kad asmuo
ginkluotas, veikiantis savistoviai ir sudarantis
savo gyvenimui sątinį tik ginklo pagalbą (neme-
džiotojas), kokį jis debetų kitių slėkimą - lai-
komas p b e s i k u. Ginklas duoda jam pragyve-
nimą, kuri asmuo laiko prie savęs, nes jis išbegink
lio asmens išreikalauja to ko nori. Toks asmuo yra
žalingas vaistybei ir visuomenei, nes jis lyg pa-
razitas gyvena kitų sąskaiton - plesikauja. Su to-
kiu asmeniu vaistyste ir visuomene kovoja.

Visai kita yra su mumis. Mes neišėjome prieš-
kauti, kaip kad okupantas net primykdamas ta-
minti teigia, o savome priversti išeiti. Ir iš-
ėjome ne vienas ir ne dėl savo asmeninių užma-
čių bei "prasikaltimo" valdžiai bei visuomenei,
o išėjome simtai. O kadangi visų mūsų vienas
siekiama tikslas, - kovoti su pavergejais ir
sugrąžinti Tėvynei pagrostą laisvę ir Neprik-
lausomybę, tai čia ir susiduriame su organiza-
cijos būtinumu ir Vadovybės reikalingumu, kad
tas darbas būtų tinkamai pravedamas - tvarko-
mas.

Gerasi žinome, kad su organizacija, su grupe
asmenų siekiančių savo tikslo, yra skaitomasi,
nors tas gali valdžiai ir nepatikti.

Todėl mes sudami organizacijoje ir dar ture-
dami daugumos Lietuvos tautos pritarimą (išsky-
rus saujelę pafsidavėlių), einames visai tai-
sėtai, nei kiek nepazeisdami tarptautinės tei-
ses principų ir visas kulturingas pasaulis sia-
mūsų kovą vertina, nes tai kova prieš žmonijos
pabaisą - tiraniskąjį, žydiskąjį bolshevikiskąjį
, komunistų.

Tokia pat kova vedama ir kituose, po antrojo
pasaulinio karo, T. Rusijos okupuotuose kraštuose,
ir tuose kraštuose, kur Kremliams despotui pade-
gant valdžia pateko į komunistų saujelės rankas,
kaip tai, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Bul-
garijoje, Rumunijoje, Vak. Vokietijoje ir kt.

Kaip matome, organizacija reikalinga ne tik
tam, kad mes pasiskirstytume rajonus apsirūpinti
mum ir veikimui, bet svarbiausia tam, kad mes įro-
dytume visėjai pasaulio nuomonei dokumentaliai
savo veikimą, jog mes einames pagal tarptautinės
teises principus, o tada visi smeiztai ir kalti-
nimai, kad mes esame "banditai" savaimė atpuls.

Is to išvada: Organizacija ir Vadovybė būtina!

Todel, jeigu dar buvo masų eilėse galvojančių, kad organizacija reikalinga vien tik veikimui ir apsirūpinimui rajonus paskirstyti, tie tą mintį išgyvendinkite iš savęs, nes organizacija reikalinga dokumentaliniame įrodymui masų vedamos kovos ir siekiamojo tikslo teisejamui viso pasaulio akyse.

Tie, kurie į organizaciją žiūrite skeptiškai - pagaiškite ką darote?!

Su kuo susiduriame siekdami savo tikslo?

Atviras priešas arba višas - yra okupantas su savo ginkluotą ir neginkluotą padalinį saujelę.

Pries ginkluotą priešą mes vedame ginkluota pasipriešinimą. Pries jo propogandą - duodame atkirtį savąjį, kiek ji yra įmanoma masų gyvenimo sąlygose.

Tačiau kiek mes turim kitų priešų? Jų skaičius labai didelis ir su jais tenka kovoti įvairiais būdais bei priemonėmis.

Mūsų vedama partizaninė kova su priešu labai ilgai užsitęsė. Dėl to atsirado visoklausių asmenų tarnaujančių bei pataikaujančių priešui.

Kada dar vyko karas tarp T. Rusijos ir Vokietijos, vėliau Japonijos, visa mūsų tauta (išskyrus komunistus) gyveno nuotaikomis, kad karą užbaigus pries Vokietiją ir Japoniją - JAV pradės karą pries T. Rusiją.

Galų gale karas pries fašizmą buvo baigtas, o lietuvio svajones nepasitvirtino - karo JAV pries T. Rusiją - komunizmą nepradėjo. Bet ir karui užbaigus dauguma dejo terminus ir gudesi viitima, kad karo nebuvimas tarp T. Rusijos ir JAV yra tik dienų ar mėnesių klausimas. Tačiau... nusivirta. Jau pradėjome septintąsias metus, o karo kaip nera, tarp mūsų laukiamų vaistybių, taip nera.

T. Rusijai karą laimejus, (bent taip ji giriasi) neskaitant komunistų, atsirado asmenų tikinčių Ru-

sijos "galybe". Ir septintaisiais, kovos dėl Laisvės, metais jų priskaitysime gana daug.

Apskritai paėmus, kovai dėl Laisvės ir savo gimtajai žemei patikimiausias liko kaimas ir vietinis ūkininkas. Kaimas daugiausia dave kovotojų į partizanų eiles, kaimas liko patikimiausias ir remėjas kovos dėl Laisvės.

Firmoj eilėj, siekdami savo tikslo, susidūre su snipais.

Snipas t.y. asmuo teikintis žinias apie priešą, arua dar vadinamas - slaptas seklys. Snipo priešas nemėgsta labiau negu paties prieso. Nors gi snipo role yra smerktina - negarbinga, bet jis priesingoms pusėms labai reikalingas. Sakoma: norint su priesu tinkamai kovoti reikia surasti jo slapanąją vietą, o čia daug ir padeda snipai.

Kadangi mūsų gyvenimas daugumoj yra susijęs su kaimu, tai priešas iš kaimo gyventojų ir nori susirasti sau patikimų asmenų - snipų. Pačioj pradžioj okupantas mėgino snipais panaudoti papėgius (biezencas), tačiau siems ne labai sekėsi ir jie greit pradingo - nebesirodė. Tada nukreipė visą dėmesį į kaimo gyventojus ir čia jis naudojo visokias priemones, kad tik snipą susiraudus. Nepavykdavo geruoju, imdavosi grasinimų bei musimo. Ypatinai kibdavo prie tų asmenų, kurie buvo kuo nors "tartini" nusizengę "tarybinei santvarkai. Kada asmuo neberasdavo kitos išeities, matydavo jog vistiek nuo zabangų negalės išsisukti - pasižadėdavo snipinėti.

Tokia basu užverbuoti asmenys pasisakydavo partizanams ir siems patarus kaip elgtis gyvendavo - partizanų neeksdavo, nepranesdavo be partizanų žinios. Yra asmenų kad turedami tokias pareigas dar ir plandien gyvena, bet yra jau ir tokių kuriuos priešas pridiupo grieztai, o visgi žmogai dusios nepardavus boisevikui, teko išeiti arba į nelegalų gyvenimą, o ne vienam teko pamatyti ir Sibiro taigas.

Yra kita rūšis snipų kurie dirba iš idejos, gal geriau pasakius už pinigus, tokį pakol išaiskina jis nemazai mums pakenkia.

Vistiktai tenka pastebėti, kad yra ir tokių asmenų, kurie nors ir pasisako partizanams apie savo užverbavimą, o vis gi dirba prieso naudai. Šia patiesiu tokį pavyzdį.

Vienas inteligentas, ciut ne inžinierius, apsigyveno kaime ir buvo okupanto užverbuotas snipinėti, - pasak jo paties, - nebuvo kitos išeities. Jis apie savo užverbavimą pasisakė partizanams. Tuo jo pasielgiamu patikėta. Tačiau badavo labai tartina, kad nėra tos naktie, kad tame kaime nebūtų pastebėti sekimai. Kaname gal taip reikia. Tačiau po nekuriu laiko, už metų ar daugiau, tas asmuo išvyksta į miestą gyventi. Ir ką gi, su jo išvykimu baigiasi apylinkėje ir sekimai. Kadangi asmuo buvo biznieriškų pasiūlytų, spekuliantas, mažai su savo sąžine skaitesį, tai esam tikri, kad jis pranesimus darėdavo, nors pats partizanų ir nematydavo.

Kitas asmuo, buvo irgi užverbuotas, nuo pirmųjų dienų. Jo brolys slapstesi, pats laike partizanus, buvo didelis mūsų saulinkas. Brolys legalizavosi ir taip gyveno abu. Tačiau vienos kratos metu, pas jį buvo rastas bunkeris, zinoma tuscias tik su grūdais. Brolys buvo suimtas ir nepaleido. Ji pati okupantas pričiupo snipinėti geriau. Ir gegi 1950 m. pavasary jis pradeda dirbti okupantui. Išduoda visas sleptuves, nors jau ir senas, taip pat skundžia tartintus asmenis kuriuos tik nujaute sueinant su partizanais ir t.t. Ir vienos kratos metu pagal jo skundimą, gal tik aukščiausiam saugant mūsų nesuranda. Vasros laike išduoda visus kramus kur tik nujausdavo, kad partizanai laikydavosi ir kt. Savaimė aišku tokiu darbu ko jis jau nusipeinė - KLT, o buvo geras ir patikimas asmuo.

Todei septintuose, kovos dėl laisvės, metuose, mes labai retu asmeniu begalime pasitikėti-

O kiek tokių asmenų ir pavizdžių galime pris-
kaldinti šiandien,, labai ir labai daug.

Kartą teko išsikalbėti su užverbuotu asmeniu,
stai ką jis papasakojo: atėjęs pas jį MVD leite-
nantas pasiteirauti žinių ir sakęs - koį pas
tave atėjom, tai perejom daug gyventojų, vienur
paieskojom bandidų, kitur degtines, o kai kur ma-
mų lapus patikrinom, taip kad niekas nesuprastų
kad pas tave ejom.

Paskiau jam leitenantas nurodė asmenį kam
žinios teikti, kiek prisimena ar tai žemes sky-
riaus vedėjui ar agrotechnikui, tokį kuris atro-
do nieko bendro neturi su saugumu. Tai matome,
kad kiekvienas tarybinis pareigūnas gali būti
ir MVD bei MGB snipas.

Antroį eilėj su gyvybiškai svarbia kiltimi
susiduriame tai pragyvenimu.

Pasirūpinti pragyvenimui valsto bei aprangos
ne tiek sunku, kamiai sunkiau gauti gyvenimui v
vieta. Ypatingai tai skaudžiai pajunta tie parti-
zanai kuriems tenka gyventi kaimuose. Su gyven-
vieta pirmiaisiais bei antraisiais okupacijos me-
tais buvo nesunku, bet kuo tolyn, tuo sunkyn. Šiam
reikalui rasime asmenų kurie išpažentimo, Lais-
ves kovai, laiko partizanus net patys ir viskuo
aprūpina. Bet gi rasime ir tokių, kurie nori iš-
to turėti asmenines naudas. Stai ką papasakojo
vienas kovotojas:

- Pas vieną asmenį užeidami pradėjo kalbinti
ar jis mums neierstų išsitrausti įo trocesiuose
sleptuve. Žmogelis su pasitenkinimu sutiko. Gerai.
Viskas padaryta, pasitrausta žiemai ir jau žiema.
Žiemą, kada jis pamatė, kad dei pėsakų kitur slep-
tuvės išsitrausti negalėsimė, pradėjo visko prasy-
ti. Davem pinigų, valsto produktų, bet kur tau, jam
galo nėra, į padėtį neįeina vis užsispyrusiai dar
praso. Tada apsisnekejom jam, kad kas buvo numaty-

ta gauti iš apylinkės jau paimta ir daugiau ne-
numatyta gauti. Tada asmuo sako: - man nesverbu
vien pinigai ar maisto produktai, man bus gerai
ir drabužiai bei milia neišsiūti bei kita. Reik-
kia partizanams yra pastatymas į tokia keolia,
padėti, kad elk piėk is gyventojų ir jam duok,
tai bus gerai, o priesingu atveju jis gali rabe
išduoti priesui. Negalint kitur išsikelti vyrui
buna priversti su tokia asmeniu skaitytis, nes
nuo jo priklausu ju gyvybe. Zinoma toj su juo
eigiamasi tinkamai, kol pasitaiko proga is teu
išsprukti. Ir jeigu toks asmuo per daug save dar
ou bei eigesiu nusikamsta pries visa tauta bei
liks, tai net toliam taikoma KLT nuostatai. Ir
nubaudus tokį asmenį mirties baudme, jeigu jau
jis to nusipeino, visuomene pasipiktina, kad gir-
di, laike partizanus, o paskiau susaude. Bet vi-
suomene ar zino už ka?

Tie partizanai, kurie gyvena miškuose su gy-
venviete vargo turi maziad, bet jie daugiau va-
vargo turi su maistu, del plivo, gal nevienam
uz jo tenka ir gyvybe paaukoti. Tikia, nevienam
kyia mintis, kaip butu gera, kad to plivo nebata.

Dar reikia paminti, kad visgi nemazai buvo
vargo, ypatingai parioje pradzioje kai tik pra-
dejome siapetytis, su k a i e o m i s. Gyvento-
jai, vieni išsiagos valios, kiti nieko siogo ne
galvodami, nesamoningai labai daug kalbedavo
apie partizanus. Kad kalbos mums daug pakenkda-
vo gerai zinome. Ir visgi panaudojus, tai vieno-
kias, bei kitokias priemones su jomis buvo su-
sitvarkyta, nors nevienam plepeliniui bei plepu-
tei teko skaudziau ir nukenteti uz kalbas, ir
slandien, jei jau kalba kas, tai su tiksu kad
jos mums samoningai pakenkta.

Is te matome, kad mums kilucia, kilatelia yra
begales, jas visas suminit prisirasytu gerokas
pluostas. Taciau tikia, mes jas iveiksime.

Kaip į mus žiūrė dalis inteligentijos?

Gyvendami Nepriklausomoje Lietuvoje turėjome (vairiausių organizacijų, mokslo įstaigų, žymių moksliečių žmonių: politikų, visuomenininkų, karistų ir kt. Visi kaip vienas, lyg į bugnų vienedu ritmu musdami sake: - mylime savo Tėvynę, ją ginsime nuo priešų iki paskutinio kraujo lašo ir t.t.

Skriejo laisves aleja limuzinai su sedinciais juose irakuotais ponais, su skambanciais pentiniais vaikstinejo guzikuoti karistai, su suniškais ir sidabro lapėmis persimete per pečius, nežiurint kad ir vasaros metas, svaistesi ponutes neturedamos ko veikti - gyvenimas virė. Visi skubejo, ejo, dirbo... visuomenės akyse dejos didziausi patrijotai, myli savo Tėvynę ir kitus mokius kaip ją myleti, dei jos aukotis ir t.t. Tai buvo Nepriklausomybes metas.

Papūte kiti zvarbus vejai - viskas virto aukstyn kojomis. Netekome laisvo gyvenimo, netekome taip sunkiai savanorių krauju atpirktos ir iskovotos Nepriklausomybes - likome okupanto pavergti.

Uzplūdo mūsų krasta Rytų amaras - bolshevikai. Tėvynė liko okupuota, pavergta. Dalis vaidininkijos pasitrauke į užsienį, kita dalis liko. Tai buvo 1940 metas.

Tuo momentu teko būti kariuomeneje, tad vieso gyvenimo neteko patirti, bet kariuomeneje gyvenimą teko matyti savo akimis.

Vos tik spejo bolshevikai uželti-okupuoti, kaip dalis karininkijos ir likt. puskarininkių tapo didziausiais pataikalais okupantui. Būdavo net siykstu klausyti, kada tas pats karininkas prieš dieną kitą kalbejo vieną, o dabar jau kalba kitą. Sau vienas ir pamana, tai tau karo mokykles aukietinis. Ir jis gi buvo paskirtas vadu kavai su Lietuvos priešais, tai kaipgi toks vadovautų fronte, tik prazūtie mums kareiviams butų. Is tokių buvo mjr. Raugalis, itn. Elijosius, virs. Bernaitis,

psk. Petrauskas ir eile kitų.

Laikė tryjų metų okupantai keitėsi. Dabar jau septinti metai reikala turime su bolshevikais. Antrą kartą bolshevikams artėjant ! Lietuvą veidais intelligentijos pasitraukė, kita liko. Visai mažai dailis jų nuejo ! pogrindis, kovoti su pavergejais. Daugelis nuejo tarnauti okupantui net pasiikdami savo tautos didžiausiais priešais. Tie kurie nenorėjo kenkti savo tautiečiams - liko istremti, gi tie, kurie nusipeinė okupantui ir standien sedi mink, tose kedese ir ne vienas iš jų keikia partizanus. Girdi, ką jus prieš tą miliziją padarysite. Gerai. Lai jie sau keikia. Bet kad to užtektų, patų gerai, bet kur tau, jie patys ima kovoti prieš mus.

Kada buvo pradeta bendra organizacija susirius su užsieniu, gautas BDPs statutai, bet tas statutai kokiu tai būdu pateko ! Dr. Markušio - Narutaviciaus rankas. O jie budamas saugumo (MGB) agentai eme organizuoti partizanus su tikslu, kad juos sunaikinti.

Apie patį Markušį - Narutavicių teko tiek sužinoti. Jo tėvas caro laikais Utenoje buvo aukštas vaidininkas ir žymus provoslavų salininkas. Jo iniciatyva Uspailuose ir kt. Utenos apsk. vietose daug pristatyta cerkvių kovai su katalikyste. O si, matyt MGB organai išanksto numatė tinkamą veidmainiauti ir paruose slani darbu suteikdami profesoriaus vardą ir leidę Vildniaus universitete destyti anatomiją. Jis veidmainingu elgesiu ir gera iškalba ne vieną studentą, o ypatin gal studentų, sužinojęs jų nuomonę pasilante ! Sibirą. Nemažai nuo jo nukentėjo karininkai ir partizanai. Vildniaus kraste jis vadinosi Narutavič, o Lietuvoje Markušis. Turimu savo autoritetu jis gana daug pakenkė pogrindžiui. Jis užsienio lietuvius BDPs Vyr. komiteta informavo taip, kad bak Lietuvoje partizanų nėra, yra tik priešikai kurie vadina save partizanais ir t.t.

Taciau jo klasta visiskai ir galutinai buvo išaiskinta 1948 metais. O isvogus iš jo slaptus šifrus su užsieniu, ši klasta markulio buvo atidengta ir užsienio lietuviams, ten laimingai nuvykus Tautų Apygardos Vadovybės pareigūnui Jonui Škirmančiui. Jis ten nuvykęs visas Markulio plokštes sutrauke, nupasekodamas kas vyksta Lietuvoje.

Kaip matote čia reikalas buvo turėta su žymiu priešu iš inteligentijos pusės, o kiek yra užsimaskavusių? Kodėl ta dalis inteligentų kuri prisiplakusi prie okupanto mumis piktinasi? Savaimė aišku. Gali nebepraėti ne metai laiko, o išsivizmas bus sunaikintas. Visa kultūringas pasaulis veda prie ji negaliojanti kovą. Atels laikas ir mes galėsime savo darbu didžiulius, kaip prisidėję prie kovos prieš komunizmą. O kaip pasakis tie "ponai" kurie talkstosi su okupantu ir yra jo pataikiniai? Aišku. Jeigu visas LLKS būtų sunaikintas, jie gautų sakyti: - nebuvo kitos išeities mes turėjome taip pasielgti, juk gyventi reikia. Bet dabar, kada jie mato, kad partizanai gyvuoja ir priešas jų neveikia sunaikinti, patys stengiasi okupantui padėti, nes žino, bus diena, kada bus paklaustas: - kur Tamsta buvai ir ką veikai kada tauta nese okupacijos jungė?!

Taip pat tokie slaudadūšiai izliuri, kad tik dėl partizanų vedamos kovos, tauta turi dar daugiau kentėti. Kaslejiuosi sovina uz partizanus, Rusijon tremia uz partizanus ir t.t. ir t.t. Gerai. Bet tai ar pagrįstas visuose pasakymas?

1941 m. birželio mėn. 14-15 d. d. partizanų ne buvo. O kam tada tremė?

1944 m. rudenį partizanų dar nebuvo (bent mūsų krašte) vyrų slaptai beginklių okupantui nieko nesudarydavo, o NKVD pareigūnai saude vyrus vos tik suasadavo svetimame kieme (taip buvo Jūzintų v.)

1950 m. partizanų buvo, o kodėl masinio tremi-

mo nebuvo? Reikia tik nebūti akiam ir tada ma-
tysi ir žinosi dėl ko tremia. Tremia viena dėl
to, kad rusijai reikalinga darbo jėga - darbi-
ninkų kurie vertui dirbti, o antra kolseviškai
su savo tremiamų nori padengti tautą kad ji
būtų pakilusi kiekvienoms jų užsakovoms. O arkai-
tinimui svarios medžiagos nereikia. Pasake, kad
turi rysi su partizanais ir to gana.

Dėl karejimuos sodinimo, čia daili kaites ga-
lime prisimti ir mes, bet ir tai palyginamai
mazai. Patys saugumo organai labai retai tesu-
zino bei mato mūsų užejimą pas gyventoją. Tuo
pačiu labai retai temato ir įtartinas snipa
kaimynas. Daugumoje atsitikimų bėna taip, kad
koks nors kaimynas užpyko, arba turėjo isanks-
čiau pykti ir paskundė okupantui, kad tas ir
tas turi rysi su partizanais ir to užtenka. Juk
tarybine diktatūra pamynusi po kojomis visas ži-
mojams teise negarantavusias ir garantijas medžiag-
ges, paskundė, pasirasė ir viskas... O kiek to-
kių blogos valios žmonių yra kurie skundžia
melagingai tik dėl asmeninių išskaičiavimų,
gal tik tiek nežinodami, kad yra tokie partiza-
nai, bet pats jų nėra ne karto ne metus. Tad
čia nereikia būti akiam, reikalinga panagrineti
besaliskai ir tada matysi kas kaitas.

Taigi, kaip minėjau, visi tie vad. inteligentai
kurie taikstydami vieni dėl savo kailio mus
smerkia, jie mums pavys! Kad girai, kaimo
berneliai, plikojo dirvono artojai nenusiėd-
žia okupantui - priešinasi. O as būdamas in-
teligentu pataikauju. Man net gėda kai kada už
eina kad as toks. Juk as juos mokinau, istrieū-
nos saukiau apie melių Tėvynę, kada viskuo bu-
van pertekęs ir mano pilvas nežinojo kokių
jam skanėstų bereikia, o pavejajė atsiskau sa-
voje as, savo Tėvynės išsizadu - visko. Lieku
toks menkutis ir silpnas padarelys prieš juos
ir kasdien bukstauju, kad tik dar kolseviški
valdzia ligiau valdytų Lietuvą...

ESY

Taip galvoja siūdadaisiai Lietuvos inteligentai, kuriam kur grasis, ten ideja, kur duona - ten Tevyne... Kuris nemyl savo Tevynės, savo kalbos, savo tautos tradicijų, kuriam vistiek, ar jis dirba rusui, ar lenkui, ar vokiečiui bet tik is to turi naudos. O tokių savanaudzių priskaitysime absčiai.

Kartais noretasi paklausti buvusios valdininkijos inteligentus, - kazin ponai, kad mažiau butumet baikavoje, mažiau lėšų skyre prabangos reikmenims, o daugiau demesio atkreipe į biednuomenę, ar siandien nemažiau turetume komunizmo pasekėjų? - Juk skrebų tarpe vargu ar rasime bent vieną idealistą, tikrą komunizmo pasekėjų, ar nedaugiau jie dejesi prie komunistų išneapikantos buvusiems ponams, rasdami progą kerstyti? Juk pamenu buvo laikas, kad sunus baigęs aukštąjį mokslą užsieny nenoredavo sveikintis su savo tikru tevu, kad jis is kaimo, kad jis namų darbo drapanas devi ir t.t. Bet siandien, jeigu bent vienas buvęs valdininkas yra mūsų tarpe - pogrindy, manau jau įsitikino ką gali kalmas

Taciau bukim tikri, kada Laisvės Varpo duziai nuskambes per Lietuvos zaliuosius laukus skeidami L a i s v e , kada miestuose ir miesteliuose supievesnos didingai issiskielausi trispalve, tada lyg grybai po lietaus ims dykti buvusieji mūsų inteligentai ir is tribunų, jeigu jie matis reikalinga, apvaliais zodziais pagirs mūsų vestą kovą, su laudna veido grimasa apgailiestaus zuvusiuosius del Laisvės, ir vel versis į valdininkijos elies - postus saukdami: - ir as kovoju su okupantu ir t.t., tautiečiai, pasitikekite manimi, as visada jūsų reikamų gynejas...

O tokių - tikrai bus begales.

Ką naudingo mūsų kova davė Tėvynei?

Mes išėjo į partizanų eiles, pirmoje eilėje suparaizavome skresų veiklą. Jie bijodami mūsų negalėjo vykdyti siauto plesimo. Po kaimus negalėjo vaikščioti povienė, da ir savivaliauti. Ypačiai pirmaisiais ir antraisiais kovos metais jie jautėsi neįaukiai. Jeigu buna reikalias išėti į kaimą, tai susirenka 20 - 30 asmenų grupė ir tik tada eina. Išėjus tokia grupė norė ir prisigaudavo, apvokdavo gyventojus, bet visgi prie šiokių tokių viršininkų ne taip leisdavo savivaliauti ir vogti, nors gyventoje akyse.

Antrojoje eilėje mūsų veikla palaikė gyventojų tarpe drausmingumą ir tvarką. Čia ne buvo leidžiama keršyti vieni kitiems, skustis okupacinei valdžiai, kiek asmeniškai sumetimais tiek ir politiniams.

Tie kurie pradėdavo per daug sebrauti su okupantu pareigūnais bei skusti kitus, padavo perspėjami, o tam negebėjus - naudojamose įvairiose represijose, kaip tai: pragyvenimui reikalingų reikmenų rekvizavimas, pinigine bauda nuvaidymas ir kt. Ir tik to dėka šiandien kaimo žmogus ne ega žmogaus, nors žinoma ne išgeros valios - daugiau iš palmes.

Is įtartinų asmenų tenka nugirsti tokių pasisakymų: - kad girdi, as negaliu pilnai veikti - supras skusti, nes dar yra partizanų. Ir už tai kaimo gyventojai yra mums dėkingi, nes tik dėka partizanų šiandien dar nevienas gyvena savo namuose.

Trečiojoje eilėje gana žymų vaidmenį suvaidinome ir prieš kolektyvizaciją. Tuose rajonuose kur buvo aktyvesnė partizanų veikla, kolchozų negalėjo įkurti iki 1949 m. rudens. Vienok, kad patys gyventojai nenorėjo, o antra, dar partizanams pagrabinus bei nuvaidus tuos, kurie pirmieji rasosi į kolchozų, pravevus propogandą, gyventojams buvo

kas rentis, kad mes bijom partizanų - nesirasy-
davo. Tokiu būdu čia buvo pasiektas žymus laime-
jimas. Kur kolchozai būtų buvę sukurti 1945 m.
susikurė tik po keturių metų. Tuo metų ekonomi-
koj daug laimėta, nes buvo smėkla, kuri eina kar-
ta su kolchozais, buvo atstunta dar keleta metų
atgal.

Taip pat netenka pamiršti, kad visgi už kol-
chozo sukūrimą, didelė atsakomybė tenka jo pir-
mininkui. Kaip jie besitersintų, kokių argumentų
besigrieštų, vis tikslai turėjome omeny tai, kad
be pirmininko - kolchozo būtų nebuvę. Dauguma
teisinasi, kad jeigu bučiau nebuvęs pirmininku,
tutų išvežę į Sibirą, į karejimų pasodinę. AS su-
prantu, reikia save gelėsti. Bet siuo atveju gel-
bedamas save, jis žadė visą kaimą arba kelių kai-
mų gyventojus, juos pastatydamas į padvirių ei-
res. Sakykim, kad ir tu pirmininkas būtų išvežę į
Sibirą bei į karejimų pasodinę, galia žmogaus,
bet jeigu būtų dar nebuvę kolchozo, kur čia vais-
tyje būtų jautusi didesni trukumų? Sakysite, kad
jo vietoj kitas būtų buvęs. Bet jeigu ir su tuo
taip. ASu tikras, kad kolchozas dar metus kitus
tutų nesulaukė. AS žinau dar vieną kolchozą,
kur nėra pirmininko ir gyventojai tvarkosi sa-
vistoviai, neskaitant kad nevienam kandidatui į
pirmininkus okupanto pareigūnai gerokai kaulus
patranke. Kodel kolchozų pirmininkais pradžioje
okupantas state tuos, kuriais buvo tikra, kad par-
tizanai jų nebūs. State stambesnius akininkus
- buozes, o tie buozes daug ir pakenke sloj sri-
ty. Tačiau, manau, nepriklausoma Tėvynė iš jų pa-
reikalaus didelės atsakomybės, o mes jų siame
reikšme negalėsime pateisinti, nes ir jie prasi-
dejo prie mūsų žemės ūkio sunaikinimo.

Taipogi nemazą vaidmenį suvaidinome ir jau-
nimo neieidimo sukommunistinti srity. Partizanų
veikimo rajonuose veik niekur nerasime kaimo
pionieriaus bei komjaunuolio.

Propoganda, pagazdināmu ir kt. priemonēm, kauno jaunimo elīse, kad ir atstādo prijaucian-
tā komjaunvoliams bei pionieriams asmeņ, bet
ir tie bijodami nešķāse. Tuo ievengta priaugan-
tios kartos suzalojimo komunizmo nuocāis.

Balgiant tenka pastebeti, kad nemazā vaidmenī
vaidomēnes tarpe vaidina ir masu pagrindzio
spanda - laikrasteļai bei atsisaukimal. "Ia kai-
to gyventojas yra informuojamas apie politize
padetī ir padetī savo kraste, atidengiant tikra
tiese pries komunistines propogandos kiasta.
Ir reikia pastebeti, kad si kritis okupantui ir
kēlia didziausi siabū. Jie aiskiai zino, kad ju
melagiste nuolinka pries tiese. O gyventojas -
asmuo, kuris zino tiese, jis yra sunkiai pala-
ziamas i priesinga pusē, jis neatsisako nuo sa-
vo tikslo. O tautoje, bei valstybeje svarbiausia
vaidmenī ir vaidina gyventoju morale. Jei gyven-
tojai moraliskai palausti, nustoja viities ir
tikejimo atēitimi - jie zuvē. O svarbiausias
ginklas tautos bei valstybes moralei iolaikyti
ir yra - propoganda, spanda ir atsisaukimal. Per
masu pagrindzio spanda ir atsisaukimus jie su-
zino, kad yra dar zmoniū kurie kovoja ju puseje
- yra su jais. Ne kartā teko iagirsti is zenes-
nio amziaus zmogaus, kuriam kai perskaitai laik-
rasteļi, isklause, atslause pasako: - visgi
dar yra zmoniū kad dirva ir čia ir, uzsleny.

Is čia trumpai sumineta darba, kovoje bei
laisves, matome, kad mes savo darbais galime di-
dzinotis ir su panieka ziareti i tuos slaudadu-
sius kurie padalziauja okupantui. O masu neveik-
tu darba diazinojis fevyne ir pasaulis matis,
kad Lietuva turi tokiu senu ir dukru, kurie nore
ir patirgami dieles aukas, neslienkia jokiam
mitzinui ir sakax nuo savo tikslo - laisves ir
nepriklausomybes, laleptos tautos zadintoju
astuonioliktais metais, neatsisako.

Dabartis ir ateitis

Panagrinęje truputį dabartį, perzveigę veda-
mos kovos perėjimą, nors paviršutiniškai žinosi-
me kuo esame, kam mums būtina organizacija, ką
naudingo ir nuostolingą padarėme savo tautai bū-
dami partizanais, galim pagaiuoti ir apie ateitį.

Būtų daugiau negu naivu, dirbus darbu juo ne-
sidžiaugti arba iš paseto javo nelaukti vaisiaus
- taip negaivoja niekas, taip neturime gaiuoti
ir mes.

Gerai žinome, kad kokį darbą bedirbtume vis-
tik turime su juo susijusias ir nuostolius. Pa-
teris sako: - ir meazio be ~~mezio~~ nenukirsi. Reik-
ka, skiedros netekome, turime jau šiekį tokį nuos-
tolį. Gyvenime nerasime tokio darbo kuris abso-
lutiškai neturėtų nuostolių.

Mes vesdami jau septinti metai partizaninę
kovą - turėjome ir milžiniškus nuostolius. Bet
ar tokių nuostolių gyvybėmis neturėjome kovo-
se dėl Nepriklausomybės? Ar ir tada vyrų pakli-
dami savanoriais, gal ne vienas palikę žmoną,
vaikus, tėvus, pagaivojo: - kad as galiu iš kovą
lauko nebegrįsti, - bet ar gyvybes netekimas
juos atveičia? Ne! Jis pakilo į kovą tam, kad tau-
tos genkartems būtų laisvas gyvenimas, kad būsi-
mos kartos neįstų to skurdo ir vargo kurį te-
ko jiems pakelti. Ir ar gali tauta pamiršti tuos
džiaugvasius vyrus kurie žuvo kovose dėl bend-
rą tautos interesų?...

Tam įrodyti ne reikia meuziagos po mokslo
knygas, imkim paprastą pavyzdį, sakysim: - pusam-
zis tėvas, stato naujas trobas, piusa, prakaituo-
ja, juk jis žino, kad praeis keli metai ir jam
nieko nebereikės... O vistiek dirba, ir dirba
dirba dėl savo vaikų, - girdi, as vargau sunkų
vargą, tai nors jie tegu lengviau gyvena. Ir do-
ras vaikas ar gali neprauginti tokio tėvo. Ge-
rai žinome, kaip žiauriai tauta keiktų tą vyriau-

sybę, kuri padams valdžioje, gyventų su šia diena, o ateičiai nieko nepramatytų, gerbivio pagerinimui nieko nedarytų. Ne vienas iš mūsų istorikų primate kaltę net Vytautui Didžiajam, kad jis kariavo ir kariavo, rūpinosi tik sienų praprietimu, o pačioje užkariuotoj teritorijoje valstybes nesukare, jos sienų nenustate, kaip vaistypai istorijos nesudare. Žinome tik buvo užkariauta nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, o konkrečiai sienų nežinome.

Būtų labai galima, jeigu ir mūsų eliese atsikrastų tokių kurie sakytų: - jei manęs ne bus, tai jo to tegu nors tvankas pasauli! Istinka. Toks asmuo, as sakyčiau, lygus didžiausiam parazitui, tai siurbėse gerianti kitų kraują, tai savanaudis - egoistas. Tokiam mūsų eliese nevieta!

Nepasiaptis, kad ir mūsų eliese buvo, o gal ir yra dar tokių, kad jeigu jis nemato sau asmenines naudas, jam bendri, kitų reikalai nerūpi.

Jeigu taip būtų galvoje mūsų proseneliai, tai šiandien neturėtum jokios technikos. Sakykim, atsilieciau jau padarytas lekturas ir reikia ji išbandyti. Tai kam as sesiuos ! Ji, dar užsimušiu, juk man naudos is to jokios! Ir jeigu visi žiureje tik asmenines naudas, tai ar šiandien būtų tokia technika?

Juk sakoma: - žmogus ateina į pasauli! ne pasiimti jam priklausomos dalies is gyvenimo, bet jo atejimo tikslas duoti ką nors gyvenimui, nors dalyte esama gyvenima pagerinti.

Tas pats yra ir su mumis. Ar gi mes eidami į pasaulias matom asmeninę naudą? O einam ir nebijom, nes gerai žinome, kad einant ir maisto atsinešti galima žuti, o kiek žmonių miršta lovoje, o gulteti nieks joj nesijo. Tokia būda dirbame ir toki darba is kurio sau asmenines naudas nematome neturime.

Ir jeigu visi žiureje asmenines naudas, ar būtume šiandien organizuoti? O kam organizacija reikalinga minejam.

Taigi kovos Broliai ir sesutes, dirbdami bendriems tautos ir zmonijos interesams, nepasikliaudami vien asmenine nauda, turime pagyvoti ir apie ateiti.

Jeigu esant didziausiam persekiojimui mokėjom aukotis bendram Tevynes labui ir susiorganizuoti, tad laisveje turime parodyti dar didesni vieninguma. Bendrus reikalus nenumoti ranka sakant: - tegul zinos... Tiek vargo ir sunku idejus dei bendru reikalu ir toliau jais rupintis. Kazkur skaiciu issireiskima: - asmuo pabuvęs fronte, ar kovoje dei bendru zmonijos interesu, neprisiklauso pats sau - prisiklauso visuomenei. Jis savim maziau rupinasi kaip bendruomene.

Kalbantis iskovotoju teko isgirsti tokiu nuomone: - as vaidininku ne busiu, kaip ariau zeme taip ir ariau, man nesvarbu nei rastas nei kiti..

As sakyčiau absurdiska nuomone. Gerai zinome ka mokame - valgyt nepraso. O kada ir kur gali tekti pasinaudoti tomis zinomis nezinosi. Sakai arsi zeme. Gerai. Bet juk ir akininkai turi organizacija: Kooperatyvu szejunga, Pieno Perdirbimo Bendroves ir kt., ir argi tu, buvęs partizanas nepriskausysi tomis organizacijoms?! Ir stai ta ve, kaip buvus! kovotoje dei laisves, renka! Valdya ar Revizijos komisija ar kt. atsisakyt nepatogu. Todel Broliai, nors pusvaland! laiko paaukok pasimokinimui, kad ir ! para, skaitymui, rasymui, skaiciavimui, o kam padeti atsiras, ir kai reikale tomis zinomis pasinaudosi, nesigriausi pasimokines.

Asu tikras, jeigu busime vieningi (o taip ir turetu buti!) tai ateityje tokia katastrofa musu tentai nebesikartos. Jeigu bus visu bendras noras, tai ir laisveje savo organizacija turesime, ar ji tuo paciu vardu vadinsis ar kitu, tas priklausys nuo esamu aplinkybiu. Bet kad musu, partizanų seima turetu gyvuoti ir reikalauoti uz

taeta inasa sau nors kukliu privilegiju tuo ti-
kia. Ir zinoma, jei busim vieningi, tai ne tik kad
atremsim mus primetamus kaltinimus tu savanau-
dziu, kurie kaip zvirbliai ims lysti pavojui pra-
ejus, bet mes is ju pareikalavsim atakaitos; ka
jie veike ir kur buvo, kada tauta buvo pavojuje-
okupanto engiamas.

Taip pat netenka abejoti, kad turim itakos
ir paciam valdymo aparatui ir kitoms tvarkymo
sritims, bet tas zinoma priklausys nuo musu, koki
mes busime ir kiek skaitlingai mus palaikis pa-
ti tauta - visuomene. O kad tautos, visuomenes
dauguma butu musu puseje, turime taip eigtis su
ja, kad jos nenustatytume prieš save, bet kad ji
butu musu puseje, o tada laimoti visuose fron-
tuose, perspektyvos bus musu puseje.

Taigi, pagalvokime kuo esame ir zinomsime ka
turime daryti....

----- 0000000000000000 -----